

Жарлы Сүлеймен

Ертеде Сүлеймен пайғамбардың заманында бір Сүлеймен деген жарлы кісі отын арқалап сатады екен. Бір күні отыны өтпей балалары аш қалыпты. Сол күні түнде Сүлеймен пайғамбар әскерлерімен әлгі жарлы үйінің қасына келіп қоныпты. Таң атқасын жарлы Сүлеймен пайғамбарды көріп арызын айтқалы жүгіріп келеді. Есік алдындағы кісілер оны тінтіп көрді де жіберді. Жарлы Сүлеймен келіп:

– Тақсыр, сенің де атың Сүлеймен, менің де атым Сүлеймен, Сізді алла тағала бақытты етті, мені кедей етті. Бүгін базарда отыным өтпей, балаларым аш жатты. Сізді көргесін қуанып мұңымды айтайын деп келдім, – деді. Жарлыны Сүлеймен жақсы қарсы алып, бір гауһар тас берді. Шал байғұс гауһарды алып қуанып үйіне қайтты. Жолда гауһарды бір бұтаның басына қойып өзі отырып дем алды. Сол уақытта аспаннан бір қара құс келіп жарқырап тұрған гауһарды алып кетті. Сонан шал байғұс Сүлейменге келді. Келіп: «Тақсыр, берген гауһарыңыздан айрылып қалдым», – деп, болған жағдайды айтты. «Қайыр, бұйырмаған шығар», – деп, Сүлеймен пайғамбар тағы бір гауһар берді. Далаға шыққасын жарлы сақтық жасап гауһарды сәлдесіне мықтап орап алды. Біраз жерге келгенде, жарлыға екі жаяу жігіт кездеседі. Екеуі де мас екен, басындағы сәлдесін тартып алып қашып кетті. Шал байғұс амалсыздан Сүлейменге тағы келеді. Келді де:

– Сәлдеме мықтап байлап алып едім, бір-екі кісі кездесіп тартып алып қашып кетті, – деді.

– Қайыр, бұйырмаған екен, – деп, тағы бір гауһар берді. Шал тысқа шығып оны ышқырлыққа мықтап тығып алып, жолға түсіп кете берді.

Біраз жер жүрген соң екі ортада бір өзенге жолықты. Өзеннен

Szegény Szülejmen

Egyszer régen Szülejmen próféta idejében, egy Szülejmen nevezetű ember tűzifát gyűjtött és árult. Egy napon a tűzifát nem tudta eladni, gyerekei éhen maradtak. Ezen az éjjelen Szülejmen próféta a katonáival ennek a szegényembernek a háza közelében szállt meg. Amikor virradatkor szegény Szülejmen meglátta a prófétát, felkerekedett, hogy elmondja neki bűját-bajját. Az ajtónállók átkutatták, majd beengedték. Amikor belépett megszólalt:

– Fenséges uram, az ön neve is Szülejmen, az én nevem is Szülejmen. Önt Allah szerencséssé tette, engem szegénynek teremtett. Mivel ma a piacon nem tudtam eladni a tűzifát, a gyerekeim éhen maradtak. Az ön láttán megörültem, és eljöttem, hogy elmeséljem a bánatomat. Szülejmen jót tett a szegény emberrel, egy gyémántot adott neki. A szegény öreg elvette a gyémántot, és örvendezve hazaindult. Az úton a követ egy bokor tetejére rakta, míg ő maga kicsit megállt megpihenni. Ekkor az égből egy sas csapott le, és elvitte a fénylő gyémántot. Erre a szegény öreg visszament Szülejmenhez.

– Felséges úr, a gyémántot, amit nekem adott elveszítettem – és elmondta mi történt.

– Jól van, akkor talán nem volt áldott. Így Szülejmen próféta adott még egy gyémántot neki. A szegényember ismét útra kelt, de óvatosságból a gyémántot erősen betekerte a turbánjába. Mendegélt egy ideje, amikor két gyalogos ifjúval találkozott. Mindketten részegek voltak, a fején levő turbánt lerántották, és elszaladtak vele. A szerencsétlen öreg kétségbeesésében újra elment Szülejmenhez. Ekkor így szólt:

– A turbánomat erősen megkötöttem, de találkoztam néhány emberrel, akik lerántották, és elfutottak vele.

– Akkor nem volt áldott – szolt a próféta, és adott még egy gyémántot. Az öreg elment, de becsavarta erősen a nadrágszárába, majd útra kelt.

өту үшін еңкейіп балағын түріп жатқанда гауһар суға домалап түсіп кетті. Шал гауһардан айрылып Сүлейменге тағы келді.

– Таксыр, гауһардан тағы айрылып қалдым, – деп, шынын айтты. Сүлеймен тағы да берейін деп, бір гауһарды қолына алғанда, шал:

– Таксыр, енді маған батаңызды беріңіз! – депті.

Сүлеймен:

– Бұдан былай малың, нәсібің, бақытың, арта берсін, – деп, батасын берді. Батаны алып шал үйіне жүре берді. Шал келе жатып жолынан адасып кетті. Жүре-жүре бір терекке кездесті. Теректің басынан бір ұя көрді. Шал: «Осы теректің басына шығып ұяны бұзып алайын. Ауылға арқалап барсам, кемпірім шай қайнатып береді ғой», – деп ойлады. Сөйтіп теректің басына шықты. Шықса, ұяның ішінде бағанағы құс алып кеткен гауһар жатыр екен. Шал гауһарды тауып алды, теректің басында тұрып аулының жолын болжап алды. Теректен түсіп аулына қарай жүрді. Біраз жер жүргесін жол шетінде тұрған бір жаман тамды көрді. Тамға кірсе, бағанағы сәлдесі тұр екен. Екі мас соның ішіне тастап кеткен екен. Оны да тауып алып, шал қуанып үйіне келді. Келсе, кемпірі бір балық сатып алып: «Шалым ашығып келеді ғой», – деп, тазалап жатыр екен. Тазалап ішін жарып жіберсе, балықтың ішінен баяғы гауһар шыға келеді. Сөйтіп, жарлы шал үш гауһарды да сандыққа салып қойды, Ауқаттанып болғаннан кейін бір-екі күн демалды, балтасын қолына алып тоғайға барып отын шапты. Екі-үш күн шапқан мол отынын үйіп, үйіне қайтты.

Бір күні Сүлеймен пайғамбар әскерімен сахараға шығып бір жерлерге келгенде, жаңбыр жауып кетті. Үсті-басы су болып, баяғы шалдың үйген отынының үстінен шықты.

Сонда Сүлеймен:

– Осы отын кімдікі болса соныкі болсын, жағып, отына жылынып, кептірініп алыңдар, – деді әскеріне. Сөйтіп, барлығы отынды жағып жылынып, кептірініп, жауын басылған соң кетіп қалды. Ертеңіне шал келсе, отынның бәрі алтын мен күміс болып қорып қалған екен. Шал байғұс кемпірімен екеуі үйіне тасып, жинап алып қазынаға қарық болыпты.

Miután megtett valamennyi utat, egy folyóhoz ért. Át akart kelni a folyón, ezért lehajolt, és amikor feltúrta a nadrágszárát, a gyémánt a vízbe gurult. Mivel az öreg elvesztette a gyémántot, újra Szülejmenhez fordult.

– Felséges úr, ismét elvesztettem a gyémántot – kezdte, s hűen elmondott mindent. Szülejmen újból egy gyémántot adott a kezébe. Erre az öreg:

– Felséges úr, most adj a rám az áldását!

– Ily módon vagyond, állataid és szerencséd gyarapodjon – Szülejmen pedig ezekkel a szavakkal megáldotta. Az áldás után az öreg hazafelé indult. Ahogy mendegélt, eltévedt. Egyszer csak egy nyárfához ért. A nyárfa tetején meglátott egy fészket. „Felmászom ennek a nyárfának a tetejére, a fészket kifosztom. Amikor hazaérek az öregasszonyom ezért teát főz nekem” – gondolta. Így felmászott a nyárfa tetejére. Amikor felmászott, kiderült, hogy a fészekben ott hever a gyémánt, amit a madár elvitt. Amikor az öreg megtalálta a gyémántot, magához vette, s a nyárfa tetejéről meglátta a faluba vezető utat is. Lemászott a fáról, és a falu felé indult. Miután ment egy darabon, az úton meglátott egy romos kunyhót. Amikor belépett a kunyhóba, látja ám, hogy ott a turbánja. A két részeg ide hajította be. Amikor megtalálta, ezt is magához vette, és örvendezve ment haza. Amikor hazaért, az öregasszony vett egy halat:

– Az öregember biztosan éhesen jött meg – gondolta, és tisztítani kezdte a halat. Amikor a belsejét tisztítás közben felszakította, hát a hal belsejéből a korábbi gyémánt került elő. A szegény öreg a három gyémántot betette egy ládába. Miután evett, néhány napot pihent, majd kézbe vette a baltáját, és elment az erdőbe tűzifát gyűjteni. Az egy-két nap alatt hasogatott apró tűzifát halomba rakta, és hazatért.

Egy napon Szülejmen próféta katonáival útnak indult, ám útközben esni kezdett az eső. Csúromvizesek voltak amikor az öreg összegyűjtött tűzifájához értek. Erre Szülejmen így szólt a katonáihoz:

– Akárkié is ez a tűzifa gyűjtsátok meg, melegedjünk át, és száradjunk meg. Erre az összes tűzifát meggyújtották, átmelegedtek és megszáradtak. Miután elállt az eső, továbbmentek.

Másnap kiment az öregember, és látta, hogy a tűzifa helyén arany és ezüst van. A szerencsétlen öreg a feleségével hazavitte, és együtt örvendeztek a kincsnek.